

SPORTIMONIUM
SPORT- & OLYMPISCH MUSEUM

Vakoverschrijdende eindtermen globaal voor het secundair onderwijs

In de linkerkolom vind je de vakoverschrijdende eindtermen globaal voor het secundair onderwijs. In de rechterkolom wordt een link gelegd naar mogelijke toepassingen in het *SPORTIMONIUM*.

<https://www.onderwijsdoelen.be/secundair-onderwijs-vakoverschrijdende-eindtermen-globaal-voor-het-secundair-onderwijs>

Gemeenschappelijke stam	
<p>Communicatief vermogen De lln. brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk.</p>	<p>Aangezien een Sportimoniumbezoek in alle opzichten een groeps-gebeuren is, wordt beroep gedaan op het communicatief vermogen van de lln. Ze moeten zich organiseren, afspraken maken, overleggen, antwoorden formuleren .....</p>
<p>Doorzettingsvermogen De lln. blijven ondanks moeilijkheden een doel nastreven.</p>	<p>De opdrachten in het Sportimonium zijn niet vrijblijvend. In de meeste opdrachten schuilt een wedstrijdelement zodat lln. worden uitgedaagd en aangespoord om het beste van zichzelf te geven.</p>
<p>Empathie De lln. houden rekening met de situatie, opvattingen en emotie van anderen.</p>	<p>Aangezien een Sportimoniumbezoek per definitie een extra-muros groepsactiviteit is, waarbij lln. ook in contact komen met derden (museummedewerkers) moeten lln. open staan voor reacties en opvattingen van anderen en zich aanpassen aan de niet schoolse leeromgeving.</p>

Esthetische bekwaamheid

De lln. kunnen schoonheid ervaren.

In het Sportimonium wordt ruime aandacht geschonken aan de relatie tussen sport en kunst. Tal van kunstenaars lieten en laten zich immers inspireren door sport en beweging. Dit heeft tot gevolg dat een aantal bronnen en getuigenissen van ons sportverleden ook een grote artistieke waarde hebben: zoals beeldhouwwerken uit de Griekse Oudheid (de discuswerper van Milo), schilderijen van Middeleeuwse meesters (Teniers, Breughel ....), prachtig geïllustreerde 18de eeuwse sportboeken, bijzondere affiches uit de Belle Epoque... maar ook tekeningen van bekende moderne kunstenaars, hedendaagse sportfotografie ..... komen aan bod, zowel in de vaste als in tijdelijke tentoonstellingen. Verder wordt ook aandacht geschonken aan de bijzondere architectuur van het strandgebouw, het geklasseerde monument waarin het Sportimonium gehuisvest is. Tenslotte wordt ook in het tentoonstellingsluik ' In Vorm ' stil gestaan bij en nagedacht over de esthetiek van een sportlijf.

Exploreren

De lln. benutten leerkansen in diverse situaties.

Voor leergierige jongeren biedt het Sportimonium een aantal bijzondere leerkansen. Ze ontdekken er niet alleen een aantal bijzondere sporthistorische wetenswaardigheden maar komen er ook meer te weten over diverse atleten en over grote sportmanifestaties. Bovendien kunnen ze er ook wijzer worden inzake hun eigen fysieke conditie en de werking van hun lichaam. Uniek is bovendien het aanbod in de volkssporttuin waar lln. een stukje onbekend sporterfgoed op een actieve manier kunnen ontdekken.

<p>Flexibiliteit De Iln. zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden.</p>	<p>Een uitstap naar het Sportimonium is - zoals elke extra muros activiteit- een bijzondere situatie waarin soms wordt afgeweken van de normale leeromstandigheden en waarbij Iln. zich dus flexibel moeten opstellen tegenover de begeleiders, het museum personeel, de museumregels ...</p>
<p>Initiatief De Iln. engageren zich spontaan.</p>	<p>Zowel bij de museumspelen als bij de sportieve workshops (Meten met Atleten, Sportieve Kost, Volkssporten) wordt van de Iln. een zeker engagement en een zekere inzet verwacht om de doelen die worden vooropgesteld bij de opdrachten te realiseren. Bovendien doet de coach regelmatig beroep op de vrijwillige medewerking van een student om opdrachten te demonstreren, materiaal te transporteren ... Ook hier wordt appel gedaan op initiatief van de Iln.</p>
<p>Open en constructieve houding De Iln. houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld.</p>	<p>Een van de doelstellingen van Sportimonium is om de blik van de bezoeker op sport te verruimen. Daarom wordt er niet alleen aandacht geschonken aan de internationaal erkende competitiesporten (tennis, voetbal, wielrennen, atletiek...) maar ook aan minder bekende sporten zoals de traditionele volkssporten, die eigen zijn aan verschillende culturen en die daarom boeiende regionale varianten zijn van de moderne internationale sporten.</p>
<p>Respect De Iln. gedragen zich respectvol.</p>	<p>De Iln. gedragen zich respectvol t.o.v. hun begeleiders (leerkracht , gids, coach ...) , t.o.v. andere museumbezoekers en t.o.v. hun medelIn. met wie ze samen aan de slag gaan bij de museumspelen en de sportieve workshops 'Meten met Atleten' , 'Volkssporten Spelen ' ..</p>

	<p>volksportpartijtjes...</p> <p>Verder tonen ze respect voor de objecten en documenten in het museum, voor de prestaties van sportlui, voor allerhande sportdisciplines, en voor het sporterfgoed in het algemeen.</p>
<p>Samenwerken</p> <p>De Iln. dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen.</p>	<p>Alle opdrachten in het Sportimonium worden uitgevoerd in groepsverband. Aangezien steeds in kleine groepen wordt gewerkt, krijgt ieder teamlid de kans om actief te participeren.</p>
<p>Zelfbeeld</p> <p>De Iln. verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten.</p>	<p>In de sportieve workshops komen een aantal nieuwe fysieke uitdagingen aan bod. Dit schept mogelijkheden om sterktes en zwaktes te ontdekken.</p> <p>Het groepsgebeuren kan dan weer leiden tot inzichten ivm de persoonlijkheid van de Iln. (leiderstype, volgzzaam, asociaal ...)</p>
<p>Zorgvuldigheid</p> <p>De Iln. stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen.</p>	<p>Om de opdrachten tot een goed einde te brengen, moeten de Iln. zich inzetten. Spelplezier en hedendaagse presentatie zorgen voor extra motivatie.</p>
<p>Zorgzaamheid</p> <p>De Iln. gaan om met verscheidenheid; dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.</p>	<p>Alle opdrachten in het Sportimonium worden uitgevoerd in groepsverband. Aangezien steeds in kleine groepen wordt gewerkt, krijgt ieder teamlid de kans om actief te participeren en mekaar te ondersteunen en te motiveren.</p>
<p>Contexten</p>	
<p>Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid</p> <p>De Iln. leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen.</p>	<p>Door de eigen conditie te testen bij 'Meten met atleten', leren de leerlingen hun eigen lichaam</p>

<p>De Iln. vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging.</p> <p>De Iln. maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding.</p> <p>De Iln. nemen tijd voor lichaamsbeweging.</p> <p>De Iln. schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties.</p>	<p>kennen en ervaren ze aan de lijve welke hun zwakke en hun sterke punten zijn en waar de grenzen van hun kunnen liggen. Door gebruik te maken van de interactieve infozuilen en de interactieve opstelling 'sportieve kost' doen de Iln. kennis op inzake het verband tussen lichaamsbeweging en gezondheid, inzake voeding en fitheid, ...</p> <p>Dit alles moet de Iln.</p> <ul style="list-style-type: none"> -doen nadenken over hun levenswijze -hen aansporen om een goede balans te vinden tussen rust en beweging, tussen ontspanning en inspanning, tussen energieopname en energieverbruik ... -op weg helpen om de juiste keuzes te maken inzake, beweging, voeding ....
<p>Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling</p> <p>De Iln. tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed.</p>	<p>Sport is een modern maatschappelijk fenomeen met een rijk verleden. Zoals de naam (Sportimonium) laat vermoeden, is het bewaren en duiden van het sport –patrimonium, of het sporterfgoed één van missies van het museum. Het Sportimonium wil het sportief erfgoed levend houden en waardering opwekken voor de wortels van de moderne sport en voor mijlpalen en spilfiguren uit ons sportverleden.</p>
<p>Context 5: Politiek-juridische samenleving</p> <p>De Iln. tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten.</p>	<p>In de afgelopen decennia is de sportparticipatie van jong en oud aanzienlijk gestegen en is sport geëvolueerd naar een zinvolle vrijetijdsbesteding voor iedereen.</p> <p>De sportgeschiedenis leert ons echter dat er enkele sociale hervormingen (vijfdagenweek , recht op betaald verlof ....) en een Europees 'Sport voor Allen' charter nodig waren om sport in het bereik te brengen van iedereen. Bij het ontstaan van de eerste sportclubs en sportcompetities was sport immers een voorrecht</p>

	<p>voor de hogere klasse.</p> <p>In de vaste tentoonstelling wordt geïllustreerd en geduid hoe sport evolueerde van een modesnufje voor rijkelui tot een recht van iedereen.</p>
<p>De Iln. tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen.</p>	<p>Omdat sport is uitgegroeid tot een mondiaal gebeuren zijn grote internationale sportcompetitie en sportorganisaties onontbeerlijk geworden. In de tentoonstelling wordt ingezoemd op de betekenis, de evolutie en de organisatie van één van de grootse sportevenementen ter wereld: de Olympische Spelen</p>
<p>De Iln. geven voorbeelden van hoe mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.</p>	<p>Door niet alleen aandacht te schenken aan de internationaal erkende sporten, maar ook aan de regionale sportvarianten (traditionele volkssporten van over gans de wereld) wordt in het Sportimonium gewezen op de voor- en de nadelen van mondialisering.</p> <p>Vb. het in het gedrang komen van de ludo-diversiteit en een verenging van het sporttoneel door de mondialisering.</p>

<p>Context 7: Socioculturele samenleving</p> <p>De lln. beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.</p> <p>De lln. illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.</p>	<p>De tentoonstelling illustreert en duidt dat sport een spiegel van de tijd is. Historische veranderingen, evoluties in waarden en normen, sociale hervormingen, ... hebben hun weerslag op het sportgebeuren en op de sportparticipatie door verschillende groepen (vb; de bijzondere betekenis van sport in de Griekse oudheid, de evolutie van sport voor vrouwen van onfatsoenlijk en ongezond tot hip en hot, ...)</p> <p>In het tentoonstellingsluik over de traditionele volkssporten komt tevens naar voor dat sport ook een uiting is van cultuur. Verschil in cultuur uit zich ondermeer in een verschillende sportbeleving.</p> <p>In de loop van de 20ste eeuw is sport uitgegroeid tot een belangrijk maatschappelijk fenomeen met zeer vele raakvlakken. De impact van sport is zo groot geworden dat tal van andere maatschappelijke domeinen beïnvloed worden door sport: media, mode, wetenschap, kunst, toerisme , reclame, film, ...</p> <p>In het Sportimonium wordt ruime aandacht geschonken aan deze raakvlakken. Sommige hiervan worden behandeld in afzonderlijke tentoonstellingsluiken</p> <p>Vb. Sport ? Show ! (sport en media) Mens sana in corpore sano (sport en opvoeding) Sport zonder grenzen (sport en toerisme) Stilstaan bij bewegen (sport en wetenschap) .....</p>
<p>Leren leren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opvattingen over leren Persoonlijke visies op leren en leersituaties oefenen invloed uit op 	<p>Een museum, zoals het Sportimonium, is een bijzonder leeromgeving waarin de lln. informatie verwerven via een waaier aan bronnen en</p>

het leergedrag en bepalen mee de leerstijl en favoriete leerstrategieën van een persoon. Doordat het feitelijk leergedrag bepaald wordt door persoonlijke opvattingen en motieven, is dit niet steeds aangepast aan de leerdoelen of aan wisselende leercontexten.

- Informatieverwerving
Omdat leren een actief en constructief proces is, wordt van de lerende activiteit en participatie vereist. Op deze manier leidt het leerproces tot de opbouw van echte kennis en kunde met als meerwaarde dat ze voldoende wendbaar en flexibel is en toepasbaar in nieuwe leer- en probleemsituaties.
- Informatieverwerking
Naast het verwerven van kennis (als domeinspecifieke kennis en de vaardigheid in het hanteren van strategieën en procedures), houdt leren m.a.w. ook in dat men vaardigheid verwerft in het omgaan met informatie. Leren is immers betekenis geven aan nieuwe informatie door ze te spiegelen aan en te integreren in de kennis en kunde die men reeds bezit.
- Probleemoplossing
Leerlingen leren kennis toepassen en oplossingsstrategieën hanteren, die kunnen ingezet worden bij de aanpak van nieuwe problemen. De denkprocessen die daarbij aangeleerd kunnen worden, zijn o.a. analyseren, synthetiseren, (zichzelf)

hulpmiddelen: teksten , afbeeldingen, objecten, documenten, filmfragmenten, geluidsfragmenten, (inter)actieve opstellingen .....

Bij een sportmonumentbezoek krijgen de lln. de opdracht om kennis te vergaren en actief de sportgeschiedenis te ontdekken via verschillende opdrachten waarbij de lln. zelfstandig, in kleine groepjes van +/- 3 lln., de volledige tentoonstelling exploreren en de geboden informatie verwerven en verwerken ifv de opdrachten.

evalueren, terugkoppelen.

- Regulering van het leerproces
Cognitieve en affectieve reguleringsvaardigheden zijn in belangrijke mate verantwoordelijk voor de verschillen in leerprestaties. Hierbij wordt metacognitieve kennis aangewend en worden zowel metacognitieve als meta-affectieve vaardigheden gebruikt. Leren gaat echter ook steeds gepaard met emoties en dynamiek die het gedrag in een bepaalde richting sturen. Affectieve karakteristieken kunnen het leerproces positief of negatief beïnvloeden.
- Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
Keuzebekwaamheid stelt de mens in staat verantwoordelijkheid op te nemen voor beslissingen. Voorwaarden om tot keuzebekwaamheid te komen zijn een helder zelfconcept, een ruim en objectief zicht op de keuzemogelijkheden, inzicht in keuzeprocessen en inzicht in externe factoren die het keuzeproces kunnen beïnvloeden. Leren kiezen als dimensie is specifiek toegepast op studie- en beroepskeuze en omvat inzicht in keuzestrategieën, in het verloop van keuzeprocessen en de consequenties ervan voor de verdere loopbaan.